

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünnepnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és kiadói
hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám: 4 fillér,
vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétküldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 hasábos nonpareille sor 80 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 1 kor.

Horvátországi kérdések.

A politikai válság során kétségkívül legérdekesebb és egyszersmind a legfontosabb kérdés — a horvátországi kérdések.

A horvát rezolucionisták szöveteztek a Sztarcevic-párttal s ezzel abszolút hatalomra tett szert e szövetség Horvátországban. Kérdés azonban, hogy az egyesülés után megmaradt-e a magyar-barát rezolucionista-párt oly tisztának, mint volt s nem-e keveredett ereibe valami a Sztarcevic párt véréből.

Ez a gondolat aggasztja most Budapesten a politikusokat. Méltán. Azért, mert aggódni nem árt. Politikai bölcsesség. De ez most felesleges. A bölcsesség abban rejlik, hogy ne adjunk hitelt azoknak a híreszteléseknek, hogy léteznék horvát politikai párt, mely a mai viszokban, mikor csak Magyarországtól lehet várni mindent, a magyarok iránti gyűlölködéssel akarnák rontani saját ügyeiket.

Azt hiszszük, hogy a két párt egyesüléséből nem háramlik kár sem a magyar nemzetre, sem a horvátokra. A Sztarcevic-párt lesz inkább rezolucionista, mint viszont. Mert annyi kétségtelen, hogy a magyar-horvát kérdésben egy véleményen kell lenniök.

A politikai küzdelmek lecsillapulásával ma már nem fegyvertársat keres a magyar nemzet a horvátokban. Hanem társat a jövődi korszakra, mikor kell, hogy egyetértés jöjjön létre az ország határain belül, mely a gazdasági és a politikai előrehaladásnak segítője lesz. Más politikai élet és viszony van most a független pártok hatalomra jutásával, mint volt a régi szabadelvűpárt uralma alatt, mikor a horvát testvériségből is politikai csalásokat és üzelmeket vittek végbe.

A magyar nemzet gazdasági és politikai ábrándjait a horvátok vágyai nem rontják. Nem lehet tehát szó féltékenységről. Közös megegyezésre van szükségünk a horvátokkal.

A Sztarcevic-pártnak a rezolucionistákhoz való csatlakozása inkább azt a reményt kelti bennünk, hogy miként a magyar politikai pártok, úgy a horvátok is egyöntetű véleményre jönnek a magyar és a horvát kérdések sima, igazságos megoldására nézve.

A sorozás. A póttartalékosok elbocsátásáról és a sorozásról Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— Tény az, hogy a kormány elhatározta a póttartalékosoknak július elsején

hazabocsátását. Ez már a kormánynak a sorozás átvételekor terve volt, de a körülmények miatt korábban nem lehetséges a szabadságoltatás. A sorozásra vonatkozólag a kormány terve az, hogy a men-yiben az országgyűlés másképpen nem intézkedik, július hónap elsejétől tizenötödikéig a múlt évi állításköteseket fogja sorozni s a besorozottakat augusztus hónap elsejére behívja. Ugy a sorozásában, mint a behívásnál és a póttartalékosok hazabocsátásánál különös tekintettel van a kormány a gazdasági viszonyokra, főképpen pedig az aratásra és az aratás idejét tekintetbe véve, a sorozásra a mondott időpontot találtuk legalkalmasabbnak. Tekintettel voltunk azon vidékekre, a hol későbbben történik az aratás a klimatikus viszonyoknál fogva nem akartuk elvonni a munkacserét az aratástól. A július tizenötödikétől augusztus elsejéig terjedő két hét pedig elégséges lesz arra, hogy a besorozottak magánügyeiket rendezzék. Az így besorozottakat és behívottakat augusztus, szeptember hónapokban kiképzik és beosztják s csak azután következnek a második sorozás, melynek államánát december hó elsejére hívjuk be. Mindez természetesen csak akkor következhetik be, ha az országgyűlés olyan időben szavazza meg az erre irányuló törvényjavaslatokat hogy ezek július hó tizedikéig törvényerőre emelkedhetnek.

L'ASILO PROFESSIONALE.

La direzione della società *Maria* col consenso della grandissima maggioranza de' suoi membri ha dunque, come abbiamo veduto, deciso di cangiare del tutto indole, scopo e carattere all'istituto che aveva fondato, poichè aveva compreso che le condizioni della città, le circostanze, i tempi, tutto, mostravano all'evidenza, potersi trarre maggiore vantaggio, più pratico, più rispondente agli intenti della beneficenza dai fondi che la società aveva saputo raccogliere e assai saviamente amministrare. La ispirazione venne al m. r. Don Balas, il quale trovò in madame Leard una caldissima sostenitrice della sua provvida idea.

Grande incoraggiamento venne loro e alla direzione intera dai grandi benefici che altrove vanno arrecando istituti come quello che essi si sono proposti di fondare specialmente in Italia.

E presero a modello quello specialmente che s'intitola Umberto, a onorare la memoria del buon re, così perfettamente assassinato, il quale sebbene diretto da un sacerdote, ha intenti essenzialmente civili.

Esso educa buoni e bravi operai, educa in essi la coscienza dei diritti e dei doveri; fa dei fanciulli utili cittadini; e certo non nuoce loro se escono dall'istituto forniti di senso morale, atti ad apprezzare tutto ch'è moralmente bello, deciso a mantenersi probi e insieme operosi.

Non si tratta di fare bacchettoni, si vuole che sieno valenti lavoratori, ma insieme onesti cittadini. E da questi propositi sono guidati i fondatori sagacemente be-

nefici dell'istituto che sta per sorgere.

Ma è ora che diciamo alcunchè delle sue linee generali, riservandoci di parlarne con maggiore estensione dei particolari allorchè esso sarà tra pochi mesi un fatto compiuto.

L'esperienza dimostrò che l'educazione delle orfane, a malgrado delle premure ci si metteva, non assicurava praticamente loro un convenire. Uscite dall'istituto riusciva assai difficile collocarle.

D'altronde alle fanciulle provvede abbastanza altro istituto che la carità cittadina premurosamente sostiene.

Si pensò ch'era ben meglio ai fanciulli abbandonati provvedere e sottrarne quanti era possibile all'ozio, al vagabondaggio, ad una vita di vizi e di delitti, a cui pur troppo si vedono avviati. E così si fece, e noi avremo l'asilo professionale.

L'istituto conterrà due parti specialmente: la dimora degli adolescenti cui sarà appreso un'arte o un mestiere, e una serie di officine. I giovanetti raccolti riceveranno nell'istituto vitto sano, pulito e bastante all'appetito che loro verrà dal lavoro, e allogio decente.

Quivi saranno sorvegliati da un sacerdote, il quale li fornirà di utili cognizioni e si studierà di ispirare nei loro animi sentimenti onesti e buoni, principi religiosi come base e fonte di sentimenti di probità e di amore ai propri simili. Nell'istituto troveranno pure oneste ricreazioni; si curerà pure la educazione fisica, ci si adopererà a far prendere le abitudini che la igiene prescrive al mantenimento della propria salute.

Ma soprattutto si curerà ch'essi apprendano un'arte ed un mestiere, dandosi pensiero a renderli operai operai operosi e intelligenti. Dovranno riuscire non imitatori meccanici di quanto vedranno fare intorno a sé; ma in virtù delle cognizioni di cui la loro mente sarà arricchita, apprenderanno la ragione logica di ogni lavoro, perchè di ogni movimento diretto a compiere ciò che sarà loro affidato, abbiano a guida la mente.

A capo d'ogni officina sarà posto un capomastro fiumano, il quale anzi ne sarà il proprietario. Egli riceverà all'uopo un locale sotto ogni aspetto adatto allo scopo, il quale gli sarà dato gratuitamente. Avrà quindi il grandiosissimo vantaggio di avere l'officina senza spesa di sorta pel fitto. In compenso di tale vantaggio esso non avrà altro obbligo che di assumere i fanciulli accolti nell'istituto come apprendisti per farne degli abili lavoratori. In ogni officina ci saranno un paio di cotesti apprendisti. Naturalmente egli avrà anche un obbligo morale: quello di non permetterè nell'officina la bestemmia ed il turpiloquio.

Fuori delle officine saranno sotto la sorveglianza del direttore, il quale con punto rigida disciplina

provvederà alla loro educazione intellettuale e morale e a dare sollievo al loro spirito, forza ognor maggiore al loro corpo.

Nulla di claustrale nella educazione che riceveranno, ma insegnamenti e abiti utili nella società in cui vivranno fatti adulti.

Appreso il mestiere, riprenderanno intera la loro libertà, e dipenderà dal buon accordo fra essi ed il proprietario dell'officina se rimarranno come liberi lavoranti in essa, o andranno cercare lavoro altrove.

Tisztviselők kirándulása.

— Saját tudósítónktól. —

A „Tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesületé”-nek tegnapi kirándulása Zenggbe és Arbéba várakozáson felül fényesen sikerült. A „Liburnia” gőzös 160 kirándulóval 8 órakor reggel hagyta el a fiumei kikötőt a minden igaz magyar ember lelkesedését felkeltő Rákóczy-induló hangjai mellett. Szép májusi reggel, tükörsima tenger és szélcsend kedvező lefolyást helyeztek kilátásba a kirándulás részére. 11 órakor reggel érkezett az ünnepélyesen fellobogózt gőzös Zenggbe, hol a lakosság nagy része várta a kirándulókat a zenggi polgármesterrel, Banianin révkapitányval és Vidmár zenggi dohánygyári igazgatóval az élükön. Midőn a magyar nemzeti lobogót főárbócán viselő hajó a part közélébe érkezett, messzehangzó zsvivókiáltással üdvözölték a parton állók a megérkező magyar tisztviselőket. A hajó kikötése után a polgármester szívélyes beszéddel fejezte ki a abbéli örömét, hogy a fiumei magyar tisztviselők meglátogatták a tengermelléknek ezen régi városát. A polgármester beszédére Fest Aladár, kir. tanácsos a tisztviselők egyesületének érdekes elnöke köszönte meg a lakosság részéről rendezett barátságos fogadtatást.

Zenggbe a kirándulók megtekintették a városházát, az érdekes templomot és a dohánygyárat, valamint a város már érdekesebb épületeit is. A *Nehaj* várnak megtekintését hirtelen keletkezett nyári záporosó megakadályozta, de ez az incidens a kirándulók jókedélyét nem zavarta meg.

Ebéd után két órakor a kirándulók folytatták utjukat Arbe felé. A hajó indulásánál a fogadásnál jelenvolt városi előkelőségek és óriási néptömeg volt a parton. Szívélyes bucsu után a hajó eltávozott és a parton álló közönség zsvivó kiáltásai kísérték míg a kikötőt teljesen el nem hagyta.

A „fiumei magyar kör“ kitűnő zenekara táncdarabokat kezdett játszani és az ifjuság, köztük a fiumei m. kir. állami tengerészeti akadémiának a tisztviselők egyesülete által meghívott növendékei, táncra perdült. Élénk vigasság mellett közeledett négy óra felé a „Liburnia“ Arbe kikötőjéhez. Ott meglepő meleg fogadtatásban részesültek a kirándulók. A gőzös még a kikötőn kívül volt, midőn számtalan tarackdurrogás jelezte, hogy Arbe város lakossága a magyar kirándulók érkezését örömmel ünnepeinek tekinti. A parton az egész laosság ott volt, élükön a polgármesterrel. Tarack-durrogás, egetverés és vívadás, evvívadás és éljenzés — az arbiek éljeneztek is — reszkettette meg a levegőt. A rendkívül meleg üdvözlést a magyar kirándulók épp oly lelkesedéssel és melegséggel viszonozták.

A kiszállás után azonnal megindult a barátkozás az arbiek és a magyar kirándulók között. A város szép templomainak és érdekes házainak, valamint a remek és nagy kiterjedésű parknak megtekintése után a tengerpart közelében levő téren találkoztak újból a kirándulók a visszamaradt arbiekkel. A magyar kör zenekarának fényes tánczenéje után újlag táncra hívták a fiatalságot és most már a magyar leányokon és asszonyokon kívül az arbei szépségeket is forgatta lelkes ifjuságunk a porondon.

Hat óraker utótt a válás órája. A magyarok Arbe egész lakosságától kísérve tértek vissza hajójukra. Szívélyes bucsuzás, üdvözlés és tarackdurrogás közt távozott a hajó a kikötőből. Az arbiek lelkesen zsvivadtak, evvívadtak és éljeneztek. Kissé szokatlan, de rokonszenves kiáltással hallani lehetett a partról: *Éljen Kossuth! Éljen Magyarország!* A hajón folyton lelkesített a Rákóczi-induló, míg csak a távolság következtében az arbiek üdvözlését nem lehetett többé hallani. Kalap és kendő lengetés még sokáig volt látható a parton és a hajón.

A zenekar fáradhatatlanul játszott és folyt a tánc a hajón a fiumei kikötő bejáratáig. Kilenc és fél óraker a „Liburnia“ kikötött az Adamich mólón és a társaság megelégedetten, de sajnálkozva, hogy a szép kirándulásnak már vége van, lassan széjjel oszlott.

A kirándulás rendezése körül a tisztviselő egyesület egész vigalmi bizottságának elnökével: *Solymásy Oszkár* élén voltak nagy érdeimei, de legtöbbet fáradozott és mindenről gondoskodott az egyesület fáradhatatlan pénztárnoka: *Fodor Gábor*.

A rendezőket a kirándulás végén lelkes ovációkban részesítette az egész társaság.

A kirándulás sikerén felbuzdulva, legközelebb rövidebb tartamu, csak

egy délutánra terjedő kirándulást tervez a tisztviselő egyesület a régi és érdekes *Albona* város megtekintésére.

HIREK.

— **Hangverseny a tengeren.** A fiumei magyar egyesületek által tervezett júniusi tengeri esti ünnepély iránt óriási érdeklődés mutatkozik mindenfelé. Érkeznek már előjegyzések a fővárosból és az ország különböző vidékeiről. A fővárosi lapok meleg rokonszenvvel karolták fel ezen fényes tengeri ünnepély eszméjét. Az összes fővárosi lapok és számos vidéki lap hoznak közleményeket a fiumei magyarságnak ezen a *magyar iskolahajó* javára tervezett páratlan ünnepélyéről. Már 100-on felül jelentkeztek eddig, pedig alig indult meg az ünnepély rendezésére megkezdett mozgalom.

Fényes látványosságnak ígérkezik a több kisebb-nagyobb gőzös lámpionos csoportjának a kikötőből való kivonulása és együttes kirándulása a fiumei öbölbe. Mint halljuk a rendezendő hangverseny magánének, karének, zenekar és cigánybanda fog közreműködni.

Minden jel arra mutat, hogy ezen tengeri ünnepély nemcsak a fiumei élénk részvétele mellett fog lefolyni, hanem százak és százak fognak ez alkalomból a tenger-mellékre lerándulni.

Az ünnepélyt is sokan kívánják látni, de főképen hozzá akar járulni minden jó magyar ember ahhoz, hogy a *magyar iskolahajó* eszméje, melyet ezen ünnepély rendezése szolgálni kíván, mentől hathatósabban előre vitessék.

A kiránduláson résztvevni óhajtok május 25-ig a részvételi díjnak póstautalványon való beküldése mellett vagy szóbelileg jelentkezhetnek: *Solymásy E. Oszkár*, tengeri hajózási főfelügyelő urnál (Tengerészeti akadémia) és *Fodor Gábor* urnál (Dohánygyár). A részvételi díj az ünnepélyt rendező fiumei magyar egyesületek tagjai számára személyenként 2 korona, családonként 4 korona; mások számára személyenként 3 korona, családonként 6 korona. A részvételi jegyek a jelentkezőknek pósta útján fognak megküldetni.

— **A póttartalékosokat hazabocsátják.** Mint megbízható forrásból értesülünk, a póttartalékosok ügye mihamarabb végéig el lesz intézve. Junius harmincadikával valamennyi póttartalékos hazabocsátának. A hadügyminiszter már intézkedett és a honvédelmi miniszter is megtette ez ügyben a maga intézkedéseit, úgy hogy az aratás kezdetén egy póttartalékos sem lesz már gátolva polgári munkájában. A hadügyi vezetőség addig, míg az ujonctörvény meg nincs szavazva, a honvédségnél beéri a legminimálisabb létszámot is, a közös hadseregnek pedig fokozatosan behívják a póttartalékosokat fegyvergyakorlatra. Az idén különben ugy sem lesz Magyarországon nagy hadgyakorlat és így a tartalékosok szabadságolása nem okozhat zavart.

— **A rendőrfőkapitány figyelmébe.** A kivándorlókat külön vonatok hozzák és telik a Via Serpentinán levő kivándorlási szálló. Az ott lakó városi polgárság legnagyobb öröme. Több ízben hallottunk már panaszokat ezen kivándorlási szálló előtti szűkenlétes piszokról s magunk is meggyőződést szereztünk a panaszok alaposágáról. A kirendelt rendőrök csak ténferegnek ott s

a renddel nem törődnek. Nemesak a járdát amelynek szélessége 75 cm. hanem az egész utcát eltorlaszolja az ott tanyát űtő 8—10 árubódés és a kivándorlók. A dolga után járó polgárság, az iskolába menő tanítók és diákok csak küzdelem útján képesek e torlaszon keresztül haladni, a piszok s a bűz pedig tűrhetetlen és az utcát hetenkint egyszer kétszer öntözik, pedig a már most is meglehetősen meleg időjárás mellett naponként kellene. A különböző kofák és árubódésokat pedig onnét egyáltalában el kellene tiltani. Nem hisszük, hogy az ázsiai állapotot segíteni ne lehet. ezért hívjuk fel reá a rendőr főkapitány figyelmét, hogy nem hiába tesszük.

— **Egy elveszett óra.** *Virágh Ferenc*, az Andorfy-társulat kitűnő komikusa vasárnap délelőtt elvesztette zseboráját. Az óra kedves emléke volt *Virágh Ferencnek* s jutalmat ígér a becsületes megtalálónak, ha órától együtt jár kezik nála.

— **Késő vonatok.** A tegnap esti személy- és gyorsvonat 80 perc késéssel érkezett be Fiuméba, a kivándorlókat hozó külön személyvonat pedig, melynek 6 óraker este kellett volna megérkeznie, 11 óraker éjjel érkezett be az állomásra, az utasok nagy bosszuságára. A késések oka az volt, hogy Pincehely állomáson tolatás közben a váltón egy kocsi kisiklott, eltorlaszolta a pályát és megrongálta.

— **Minden ut Fiuméba vezet.** Még mult hó 25-én eltűnt budapesti lakásáról *Weltner Emil* máv. felügyelő és egy kaszírő társaságában Fiuméba jött. Pár napi itt időzés után eltűnt s állítólag Szegeden is megfordult. Késébeesett neje a fővárosi rendőrség s a hírlapok útján is kerestette, de mindeddig eredménytelenül. Meglepő ezen forgalmas, pontos, jó anyagi viszonyok közt élő főhivatalnok tragédiája, ki 11 évi házasság után szerető nő hátrahagyásával szökik és eltűnik. A családi tragédia utolsó akkordja az a levél, amelyet *Weltner* egy barátjához írt: „Kedves Barátnőm! Hígyje el, hogy az ilyen öreg, fáradt embernek, mint én vagyok, nem érdemes élnie. El is pusztítom magam, elfelejtkezem multról, jövődől egyaránt. A félelem kerget el Budapestről, sőt az élettől is!” — Az eltűnt felügyelő azt hiszik, hogy ma is Fiumében lappang s itt szövi tovább szerelmi regényét a szép kasszás hölgygyel.

— **Una sfida.** Davvero che proviamo una certa umiliazione ad essere testimoni di fatti che altrove, per quanto è a nostra conoscenza, non avvengono.

Abbiamo già accennato al caso veramente singolare di gente anonima che protesta contro noi perché avevamo affermato un fatto ripendente appieno alla verità.

Ci si dà una smentita, si protesta energicamente contro la nostra temerità.

Ma chi è che protesta? Sono sei operai a nome di duecento.

Diciamo che una protesta simile vale meno di zero; e tanto i sei che i duecento continuano rimanere ignoti.

Comprendiamo, duecento nomi avrebbero preso troppo del preziosissimo spazio dell'importante e autorevolissimo giornale nel quale la famosa protesta è apparsa; ma via, i sei almeno potevano farsi noti a dare valore e significato alla protesta. Quindi finché i bravi uomini non ci si rivelano, noi a pieno diritto, continueremo a considerare la protesta una ridicola commedia.

Ora siamo ad altro fatto stranissimo, che ci proponiamo considerare colla massima oggettività e imparzialità, prescindendo affatto da

ogni considerazione sulla qualità, il carattere delle persone che nell'incidente presero parte, sia spontaneamente, sia perché provocate. Noi ci professiamo liberali, e della libertà crediamo d'esserci formati il solo possibile concetto, ch'è ogni altro la esclude.

Libertà per tutti, s'intende entro i limiti della legge e dell'onestà nel più esteso ed elevato senso della parola.

Libero ad ognuno professare quali principi crede veri, di lottare pel loro trionfo; di farne tutta la propaganda che gli consentono le forze e i mezzi onesti che sono a sua disposizione. Ma la lotta deve essere leale, aperta, soprattutto civile, fatta coi mezzi e nei modi che soli la civiltà consente. Nel concetto di civiltà è per noi incluso pur quello di onestà e giustizia. Per noi a nessun uomo può essere vietato ciò che ad altri è consentito, né consentito ciò che agli altri vietato.

Fuori di questo principio non ci può essere che iniquità e violenza quali mai possano essere i pretesti che si accampino quasi fossero giuste ragioni. Ed ora al fatto.

Nella chicsa del r. p. cappuccini, ogni sera alle 7 un giovane membro della stessa compagnia religiosa, padre Gaetano da Firenze, un ingegno poderoso, nutrito di studi estesi e insieme profondi, cosa veramente meravigliosa, poiché egli è giovanissimo, tiene belle, splendide conferenze. Profondo conoscitore della moderna società, egli va di sera in sera esaminando i problemi sociali, e com'è naturale viene a concludere sola soluzione possibile esser quella additata da lui, se nella soluzione si vuole ottenere il vero vantaggio dell'umanità.

Non è punto necessario, considerato il punto di vista in cui ci siamo posti, che noi diciamo se consentiamo nei principi, nello spirito che animano l'eloquente conferenziere.

Fatto è che il pubblico che lo ascolta n'è rapito a meraviglia e diletto. Al fascino irresistibile della parola l'animoso frate unisce logica stringente, nesso mirabile nei concetti. Il linguaggio è pieno di vivo calore e di una franchezza che esclude ogni dubbio sulla sua sincerità; chiama, senza ambagi, senza reticenze, senza anche metafore chiama le cose col loro vero nome, o almeno che a lui pare vero. E' un lottatore coraggioso, di un coraggio che ha sin dell'eroico. Si può dissentire da lui; ma si è costretti ad ammirarlo, specialmente quando si pensi quale splendida posizione colle sue splendide doti egli avrebbe potuto farsi nel mondo; e invece s'è coperto di un saio che per molti è divenuto oggetto d'irrisione e di scherno, e sotto quella veste modestissima muove fiero e baldò all'assalto degli avversari che credono avviati al dominio del mondo, e da cui certo non può spargere, se vinto, contengno cavalleresco.

Or bene un tale, un tipo dai dubbi, — è l'unica indicazione ch'egli dà di se in un articolo pubblicato nel giornale degli onomimi, sfida l'ardito frate ad un contraddittorio. Questi l'accetta e niuno si presenta! Priva d'invitare il frate alla nobile tenzone, quel tale ignoto o doveva sentirsi lui atto e pronto a sostenerla o conoscere altri pronti a farlo. Al-

trimenti la sfida diventa una ridicola sparata, una spavalderia che si riduce a vigliaccheria. Infatti lo sfidato si dichiara pronto alla lotta, lo sfidatore resta in latitanza! Ammirabile l'abnegazione del giornale che si fa trasmissore, senza previdenza e cautela alcuna della sfida, e si lascia coprire così di quel ridicolo che s'è meritato quel rodomonte barricato nel silenzio, che la sfida ha inviato.

— **Harmadik vasúti állomásfőnök.** Fiume vasúti forgalmának fokozott növekedése a Máv. zágrábi üzletvezetőségét arra ösztönözte, hogy Fiuméba egy harmadik állomás főnököt is helyezzen. Ez állás betöltésénél az üzletvezetőség nagyon jól választott, mert fiumei harmadik főnöknek *Hand* Róbertt ellenőrt rendelt ki, kinek személye és vasutas múltja biztosíték arra, hogy ezen állást egy a személyzet, mint a közönség megelégedésére fogja betölteni. Az állomás főnök tegnap mutatkozott be a személyzetnek s átvette hivatala vezetését.

— **A kivándorlás hiénái.** Szegedről jelentik a következő esetet, mely újból bizonyítja, hogy a kivándorlási ügynökök az egész országban lelketlen agitációt fejtenek ki. Szombat éj folyamán 250 földes gazda érkezett a szegedi vasútállomásra, akik az ügyeletes rendőrt szívesül kérdésre etmondták, hogy Amerikába vándorolnak. Arra a kérdésre, hogy miért hagyják itt Magyarországot, huzódva feleltek, hogy itt nem bírnak megélni és már most különben is késő volna meggondolni a dolgot, mert mindenüket pénzzé tették és már a hajójegy árát is kifizették. További kérdezősködés folyamán kiderült, hogy a kivándorlókat, kiknek egy része módos tanyai gazda, kivándorlási ügynökök gyűjtötték össze és minden valószínűség szerint Németországban keresztül akartak Amerikába szállítani. Erre vall azon körülmény is, hogy a kivándorolni szándékozó gazdák közül többen már ki akartak menni *Fiumén keresztül*, de visszautasították őket részint mert utlevelük nem volt rendben, részint pedig, mert nem voltak egészségesek. Miután a gazdák elbeszéléséből nyilvánvaló lett, hogy az egész Alföld valósággal el van árasztva kivándorlási ügynökök által, a rendőrség a megdöbbentő esetről azonnal jelentést tett a belügyminiszteriumnak és további intézkedésig visszatartotta a kétszázötven kivándorlót.

— **A reggeli lapok hírei.** A *Simplon* alagút megnyitása. Milanóból jelentik, hogy a *Simplon* alagút megnyitása e hónap 19-én lesz Viktor Emanuel király és a svájci elnök részvételével. Az olasz királyt Sonnino, Guicciardini és Carmino miniszterek kísérik Brigbe, de valószínűleg Heléna királyné is elkíséri. A svájci elnököt az összes szövetségi csapatok parancsnokai kísérik. — **Kossuth Ferenc Bukarestben.** Bukarestből jelentik: A román nemzeti kiállítás megnyitására, mely május 23-án lesz, oda várják Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert is. Kossuth biztosra ígerte jövetelét s ígérete egész Bukarestben nagy és általános örömet keltett.

Színház Zene, Művészet.

* **Papir Sándor.** Szombat este *Papir* Sándor, az Andorffy-társulat jeles komikus teljes művészetében mutatkozott be a fiumei közönségnek *Mo iere Scapin furlangja* című vígjátékban. A leleményes gazkópét, intrikust, csalót meglepő rutinnal s művészettel mutatta be a régi de szellemességénél fogva minden időkig

élvezhető vígjátékban. Indulatai mindenkori a természetesség és a valószínűség határa között maradtak. Nem csapongott túl a kellő mértéken, melynek betartása a *Scapin* szerepében a jóízűről és a *gondolkodásról* állít ki kétségtelen nagyon jó bizonyítványt. A közönség végtelen tetszése kísérte a farszto játékát s kitünő tapsaival jutalmazta a művészt gondos játékaért.

Harasztí Mici (*Zerbinette*) gyönyörűen nevet. Egyébként is jó és mindig kedves játéka nagyon tetszett a közönségnek. *Harasztí Mici* izléseken öltözködik, ami már egymaga is félsiker. *Széchy Sárika* (*Hyacinthe*) nagyon jó volt. Kisebbs szerepeit is igyekezettel, lelkiismerettel játszta. *Csiky László* (*Argente*), mint egyéb szerepeiben, teljes mértékben kivívta az elismerést. *Somlár Zsiga* (*Géronte*) nagyon jól játszotta a zsupori apa szerepét, kinek zsebéből *Scapin* furlangja nagy összeget csalt ki. *Somlár*nak ez volt Fiumében az első szerepe, melyben alkalmá volt a közönség előtt tudását bebizonyítani. *Szabó Ferenc* és *Gedő Gusztáv* finom intelligens játékaikkal járultak a sikerhez. *Sáfrány Vilmos* (*Silvestre*) szintén nagyon jó volt.

Scapin furlangjai után *A szép Galathea* került színre. *Galathea* szerepében *B. Répássy Gusztí* nagyon jól énekelte s játékával is sok derült percet szerzett. Egyes jelenete után a közönség hosszas tapsal tüntette ki a művésznőt. *Albert Böske* (*Ganymed*) kitünő volt. Néhány énekszámát többször megismételtette a közönség. Játék alatt szép virágállványt nyújtottak fel a kedves énekesnőnek. *Bejcz György* (*Pygmalion*) jó énekével, *Virágh Ferenc* (*Mydas*) kitünő humorával keltettek tetszést.

* **Gül-Baba.** Vasárnap délután telt ház előtt ismét a *Gül-Baba* került színre. A Gábor diák szerepét a közönség kedvenc primadonnája, *Réde Szidi*, Leilát pedig *Berczik Margit* játszotta szokott érzéssel és finomsággal. A többi szereplők közül *Széch Sárika*, *Havassy Szidi*, *Virágh*, *Csolnakoss*, *Sáfrány*, *Sárosváltak* ki.

* **A szökött katona.** Vasárnap este *A szökött katona* telt ház előtt került színre a magyar színházban. *Ai ner Ilka* nagyon jó volt, a közönség állandó tetszése mellett játszott. *Darócz Ilka* szintén kifogástalan volt, ugy szintén *Sugár Jolán*, aki kisebb szerepében is nagyon jó művésznőnek bizonyult, *Sinkó Gizike* kedves volt. A férfi szereplők közül *Hajagos Károly*, *Szöke Sándor*, *Gedő Gusztáv*, *Szabó Ferenc*, *Hunfi Imre*, *Sáfrány Vilmos* nagyon jók voltak.

* **A magyar színészek Zaccóninak.** Szombaton este a magyar színészek nevében *Andorfi Péter* színigazgató *Zaccóni* Ermete, világhírű művésznék nemzeti színű szalaggal ellátott remek babér koszorút nyújtott át beszéd kíséretében. *Zaccóni* olaszul válaszolt az üdvözlésre s azt óhajtja, hogy ők is fogadhassanak olaszokban vendégül magyar színészeket, hogy a szeretetteljes fogadtatást viszonzhassák.

* **Magyar színház.** Kedden lesz a Nemzeti Színház nagyszerű műsordarabjának a *Killikran...ie herceg* bemutatója. E rendkívül mulattató finom vígjátékban a szerző egyéni humora mellett különösen a jóleső angol nemzeti humor nyilvánul meg lépten-nyomon.

Pálmay Ilka a magyar művészet büszkesége, Amerikából visszajövet. hol tömördek babért aratott, az igazgatóság kérésére két legjobb szerepében a *Nebán svirág* és a *Tót leány*-ban fog fellépni. Tán sikerül a művésznőt egy harmadik fellépésre is megnyerni: ez még azonban bizonytalan. A nagy diva örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy kö-

zönségünknek bemutatkozzék, annyival is inkább, mert Fiumében eddig még nem lépett fel.

Magyar színház.

Páros bérlet. Páros bérlet.
Ma este 8 órakor.

itt először

Mulató istenek

Operette 3 felvonásban.

Irták: Leon Viktor és Stein Leó. Fordította: Heltai Jenő. Zenejét szerző: Lehár Ferenc.

Személyek:

Jupiter	Virágh Ferenc
Juno	Berczik Margit
Markus	Sáfrány Vilmos
Mars	Somlár Zsiga
Amor	Szönyi Iona
Thália	Balogh Lujza
Terpsichore	Faludy Berta
Melpomene	M. Gömör Vilma
Polyhymnia	Jobbai Anna
Euterpe	Gyurcsák Giza
Kalliope	Csiky Ida
Urania	Molnár Paula
Erato	Füzes Lenke
Iris	Tóth Mariska
	Szokol Margit

Maenandros, színigazgató Csolnakosi Gyula

Amphitron, thébai hadvezér Sárosi Andor

Alkmene, a felesége Albert Böske

Sosias, szolgálja Papir Sándor

Charis, komorna, a felesége Mezei Jolán

Portás Horváth József

1.) Gerő János

2.) tiszt Barics Gyula

Holnap

Killikran...ie herceg

Vígjáték 3 felvonásban.

TAVIRATOK.

Általános kihallgatás a királynál.

Wien, május 14. A király ma általános kihallgatást adott. Többek között gróf Károlyi László és gróf Széchenyi Miklós is, kihallgatásra jelentkezett. Gróf Károlyi megköszönte a király részvétét, melyet gróf Károlyi Sándor halála fölött fejezett ki.

Wekerle Temesváron.

Budapest, máj. 14. Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap Temesvárra utazott s átvette a mandátumát. A mandátum átvételkor hosszabb beszédet mondott s kijelentette, hogy közömbös, a pártok számaránya, mert azok egy közös program kereténél fogva vállalkoztak. A kormány legfontosabb teendői közé tartozik véghez vinni programjuk azon részét mely biztosítja az egész nemzetnek a politikai életben való részvételt. Hosszasan foglalkozott a gazdasági kérdésekkel is. A kormány legfőbb feladatául az ipar és a kereskedelem fejlesztését tűzte ki.

Politikai sajtópör.

Budapest, május 14. A budapesti esküdtzéken ma folyik Fényes László hírlapíró rágalmazási pere, mit ellene Justh Gyula, Bartha Ödön, Komjáthy Béla, Wolfner Ferenc, Molnár Ákos volt függetlenségi képviselők indítottak. Fényes ezelőtt két évvel a Független Magyarországon „Legények a mun-

kában“ címen vezércikket írt, melyben az említett politikusokat megvádolta, hogy a kormánnyal pakálnak. A mai tárgyalás sorá. Fényes kijelenti, hogy a cikk éle nem támad Justh, Wolfner és Molnár magán tisztessége ellen, amíg a többiek ellen igen. Erre nézve kéri a bizonyítási eljárás elrendelését. A tárgyalás d. u. 4 órakor még tart.

A horvát országgyűlés.

Zágráb, máj. 14. A horvát országgyűlés mai ülésén, Barcsics kore.nők kéri a képviselőket, hogy ne válaszszák meg elnökké, mert ez állást demokrata gondolkodásával nem tudja összeegyeztetni. A tanácskozás alatt a képviselők gróf Khuen Héderváry László nevének említésekor mindenkori nagy zajban törtek ki.

Udienza reali.

Vienna 14. Il re concessa oggi udienze generali. Ricevette fra altri il conte Lodovico Karolyi, il quale lo ringraziò per le beigne condoglianze inviategli in occasione della morte di suo padre il conte Allesandro.

Wekerle a' suoi elettori.

Temesvár, 14. Wekerle è qui ieri giunto festosissimamente. Una numerosa deputazione gli consegnò il mandato. Egli tenne un lungo discorso in cui disse che il Parlamento è composto di elementi i quali tutti hanno lo stesso programma. E' volere e proposito del gabinetto che tutta la nazione prenda parte alla vita politica.

Parló anche delle questioni economiche e disse che bisogna sollevare l'industria ungarica.

Alla Dieta di Zagabria.

Zagabria, 14. Oggi l'on Barčić aperta la seduta della Dieta prego i deputati a non dare il voto a lui nella elezione del presidente. Non sono ancora i tempi in cui un uomo di principi così democratici come sono io, possa assumere la levata carica di vostro presidente. Pur troppo ancora intorno a noi aleggia lo spirito di Khuen-Héderváry.

Questo nome suscita un coro d'imprecazioni rumorosissimo che dura parecchio.

Processo di stampa — querela di uomini politici.

Budapest, 24. Questa mattina cominciò il processo contro il giornalista Ladislao Fényes, il quale, vi sono circa due anni scrisse articoli contro i deputati quarantottini: Giulio Justh, Edmondo Bartha Bela Komjáthy, Akos Molnar e Francesco Wolfner.

Nell'articolo venivano accusati di essere scesi a patti col ministero Tisza. Il Fényes ha detto che scrisse contro Bartha e Komjáthy per ragioni personali, contro gli altri per sole ragioni politiche.

Disse credere di non aver oltrepassato i limiti di una critica onesta.

Il processo continua.

Kőbányai polgári sör

az „Europa“, „de la Ville“, „Hungaria“ szálloda éttermeiben, a „Magyar vendéglő“, „Città di Pisino“, „Leon d'oro“, „Trattoria alla Bonavia“ és több más nevesebb vendéglőben és kávéházban kapható.

A „Fiumei Hirlap“-ot a következő üzletekben és dohánytözsdékben árusítják:
 Globus, Via Vincenzo de Domini.
 Sablich, Via Municipio 1.
 Gregorich Via Fosso 3.
 Capudi Via Duomo
 Simom Via del Ponte
 Barbis, Via Adamich.
 Camera, Corso 16.
 Candellari, Corso 2.
 Potosnjak, Via Molo. Casa Greca.
 Agenzia Gazette, Via Riva 6.
 Sichich, Via Andrassy 7.
 Wolf, Via Pile 2.
 Bassic, Via Lido 2.
 Lenac, Via Fosso.
 Facis, Corso prolungato.
 Rodnig, Piazza delle Erbe.
 Flaipan, Via Canale 6.
 Pesenti, Via Fiumara.
 Grubescic, Via Fiumara 2.
 Terbrievic, Via Fiumara 3.
 Milosev, Sušak. (Casa Bachich.)
 Stedal, Via Governo (Corso).
 Hromatka, Via Governo 10. (Corso).
 Descovich, Via Adria.
 Nagytözsdé, Piazza Elisabetta 3.
 Gošiša, Zabica.
 Widmar, Corsia Deák 34.
 Psichál J., Pénzügyőri laktanya.

Butorozott szoba

az Adamich téren hivatalnok részére kiadó. Kilátással a tengerre, villam világítás, cim a kiadóhivatalban.

Brachfeld F.

Ő cs. és apostol. kir. Felső Kamarai szállítója

cs. és kir. udvari szállító

Budapest

Dorotya utca 7.

Legfinomabb férfi és női fehérneműek — Tejes kelengyék julányos árokon. Férfi divat-különlegességek Női blúzok. Automobil-ruházatok.

HOTEL ERTL ABBAZIA.

Csak „SICULIA“ névvel eláttott üvegek valódiak

A Malnási „SICULIA“ forrás-víz a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt artézi forrás.

A gyomorrigést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. — Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyag hurutos bántalmait ellen Korányi, Kéty, Tauszk. Riegler tanár urak szakvéleményei a MALNÁSI „SICULIA“ forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:
BRAZAY KÁLMÁN
 BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszerárban, drogéria és fűszerkereskedésben.
 Fiumei főraktár:
ERNESTO BENCO, drogueria.

HIRDETÉSEKET

felvesz a „Fiumei Hirlap“ kiadóhivatala.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Tóth Elemér. — Kiadóhivatali igazgató: Pausi Emil.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Halókoosi Társaság“

fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: Stefánia szálloda.

Sürgőnycim: Kuranstalten Abbazia.

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a legelőgánsabban ujonnan bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengerifürdők. A fürdőigazgatóság épületei: Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina villák stb.

A társaság szállodái a fürdőhely központjában, a híres babérrerdőben a tengerparton, a legnagyobb, e nemben egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerifürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerifürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A Quarnero kávéházban, a Glacier pavillonban, a Stefánia szálloda télikertjében és nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb hírv konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, játkertem, télikert, jól szellőztetett magas étterem nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbölre (Quarnero) és a szigetcsoporthra (Veglia, Cherso).

A Stefánia szállodában minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szives készséggel válaszol a „Nemzetközi Halókoosi Társaság fürdőtelepeinek igazgatósága.“

Abbazia Stefánia szálloda.

ABBAZIA

HAUSNER PENSION

egész éven át nyitva.

Dr. Schalk Sanatoriuma.

(Neues Curhaus) ABBAZIÁBAN

a physikai diätetikus terápia minden modern segédeszközével felszerelt gyógyintézet.

Egész éven át nyitva.

Hydrotherapeutikus, orthopädikus, diätetikus kezelés. Szabad-léggyógy-mód hízó- és soványítókurák gyógy-gimnasztika, vibrációs massage, villamos teli- és fényfürdők, nap és légfürdők.

60 a legmodernebb kényelemmel felszerelt szoba és apartamente, délre és a tengerre nyíló kilátással. Központi fűtés, villamos világítás, lift.

Tudakozódásra szives készséggel felel a Neues Curhaus intézősége Abbaziában.

Due stanze

con pogguolo, tanto per scrittorio che per abitazione, sono d'affittarsi, con luce elettrica. Rivolgarsi all'amministrazione del giornale.

Két üres szoba

I. emeleten, erkélylyel, külön bejárattal, villanyvilágítással, irodának vagy lakásnak június 1-étől kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek, stb. stb.

DUPLICAR NARCISO Butor-nagykereskedés és raktára

FIUME - Piazza delle Erbe 6.sz. - FIUME.

Ajánlja a Görzi butorgyárból (Salcano) származó fa- és vasbutorait, képeket, tükröket és mindennemű kárpitos munkákat. Fiumében ezideig még nem ismert halhatatlan olcsó árokon, melyek minőség tekintetében is versenyeznek a bécsi butorgyártmányokkal:

Trümó 4 fiókos tükrörel	22.— frt.
Trümó egyszerű	20.— frt.
Szekerény egy ajtós fiókkal	20.— frt.
Szekerény két ajtós fiókkal	25.— frt.
Agy egy személyre	16.— frt.
Agy egy személyre esztergált lábakkal	17.— frt.
Agy két személyre kéttükrös	21.— frt.
Agy két személyre esztergált lábakkal	24.— frt.

Mindennemű konyhabutor és berendezés.

Restaurant „CIRKVENICA“ Vendéglő CIRKVENICA.

E' il ritrovo dei fiumani e da tutti coloro che desiderano trovare conforto cibi appetitosi, l'eccellente birra della fabbrica di Pilsen (fondata l'anno 1842) tratta dalla fonte migliore, servizio pronto, inappuntabile, e prezzi mitissimi.

Dev.mo
Gabriele Valjak.

A nagyközönség kedvenc nyaraló- és kiránduló helyén megnyitottam a „Cirkvenica“-hoz címzett vendéglőmet. Pontos és gyors kiszolgálás mellett jó ételeket és elsőrendű pilsdri sörökkel (alapított 1842-ben) szolgálók a közönségnek. Mérsékelt árakat biztosítottam.

Tisztelettel
Valjak Gábor.

E. HÖNIG STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Eseguisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi piu recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, cosi pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.

Hönig E. kö- és könyvnyomdája.